

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Університет прикладних наук (Литва)
Інститут транспорту та телекомунікацій (Латвія)
«1 грудня 1918 р.» Університет Альба Юлія (Румунія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра фінансів
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Луцький національний технічний університет
Одеський національний економічний університет
Сумський державний університет
АТ «Сенс Банк»

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ: ЗАГРОЗИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали VI Міжнародної науково-практичної
конференції**

27 листопада 2024 р.

Полтава
2024

УДК 336.7 (06)

М.34

Редакційна колегія:

Степова О.В., д.т.н., професор, проректор з наукової роботи; Онищенко С.В., д.е.н., професор, директор Навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права; Єгоричева С.Б., д.е.н., професор; Птащенко Л.О., д.е.н., професор; Дмитренко А.В., д.е.н., доцент; Свистун Л.А., к.е.н., доцент; Маслій О.А., к.е.н., доцент; Худолій Ю.С., к.е.н., доцент; Глушко А.Д., к.е.н., доцент; Вовченко О.С., к.е.н., доцент.

М.34 **Розвиток фінансового ринку в Україні: загрози, проблеми та перспективи:**
Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 27 листопада 2024 р.
Полтава: НУПП, 2024. 164 с.

ISBN 978-966-616-184-3

У збірнику матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції представлено широкий спектр питань, пов'язаних із розвитком фінансового ринку України в сучасних умовах. Дослідження авторів охоплюють теоретичні та практичні аспекти функціонування фінансового сектору, зокрема: аналіз світового досвіду та його адаптацію до українських реалій; забезпечення стабільності та безпеки фінансового ринку; тенденції розвитку грошово-кредитного ринку та їх вплив на економіку; ефективні методи управління фінансами підприємств; гармонізацію національної системи обліку, аудиту та оподаткування з європейськими стандартами.

Участь у конференції взяли науковці та практики з Польщі, Литви, Латвії, Румунії, Естонії та різних міст України: Вінниці, Києва, Луцька, Львова, Мелітополя, Одеси, Сум.

Призначений для фахівців фінансового ринку, працівників фінансової сфери, науковців, викладачів, слухачів та студентів.

УДК 336.7 (06)

ISBN 978-966-616-184-3

© Національний університет «Полтавська політехніка» імені Юрія Кондратюка

2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.

3. Два роки великої війни: як змінилася економіка, доходи українців та державний борг. *Мінфін – все про фінанси: новини, курси валют, банки*. URL: <https://minfin.com.ua/ua/currency/articles/dva-roki-velikoyi-viyni-yak-zminilas-ekonomikadohodi-ukrayinciv-ta-derzhavniy-borg/>.

4. Міністерство фінансів України: *офіційний сайт*. URL: <https://mof.gov.ua/uk/>.

5. Радіонов Ю. Формування і виконання державного та місцевих бюджетів в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2023. № 53. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-55>.

УДК 336.32

Дмитренко Алла Василівна,

доктор економічних наук, доцент

Педина Аліна Олександрівна, студентка

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

ОСНОВНІ МЕТОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Фінансова безпека – це стан економіки, за якого забезпечується стабільність фінансової системи, її стійкість до внутрішніх та зовнішніх шоків. В умовах війни Україна стикається з численними викликами: скороченням економічного зростання, зростанням інфляції, дефіцитом бюджету та збільшенням зовнішнього боргу. Забезпечення фінансової безпеки є важливим елементом для підтримки економічної стійкості, фінансування оборони та соціальної підтримки населення. Наразі є кілька основних методів забезпечення фінансової безпеки в сучасних умовах, а саме:

Монетарні заходи для стабілізації економіки, такі як:

- контроль за курсом національної валюти;
- НБУ запровадив фіксований курс гривні до долара, що дозволило знизити волатильність на валютному ринку;
- валютні інтервенції НБУ для підтримки стабільності гривні та поповнення резервів;
- збільшення облікової ставки;
- НБУ підвищив облікову ставку для стримування інфляції та зміцнення національної валюти;
- введення валютних обмежень;
- обмеження на відплив капіталу та регулювання валютних операцій з метою мінімізації ризику втрати резервів та стабілізації фінансової системи [1].

Фіскальні заходи та державне регулювання, прикладом яких є:

- оптимізація державних витрат;
- скорочення неефективних витрат бюджету та перенаправлення коштів на оборону, гуманітарну допомогу та соціальні виплати;
- впровадження програм зменшення бюрократичних витрат та державного апарату;
- залучення додаткових доходів;
- запровадження військового збору та підвищення податків на окремі категорії бізнесу з метою фінансування військових витрат;
- зміни в податковій політиці, спрямовані на розширення бази оподаткування та зменшення ухилення від сплати податків;
- випуск військових облігацій;
- Уряд випускає військові облігації, що дозволяє залучити кошти від населення та бізнесу на фінансування оборони.

Міжнародна фінансова допомога та співпраця з донорами, наприклад:

- фінансова підтримка від міжнародних організацій;
- Україна отримує кредити та гранти від МВФ, Світового банку, Європейського Союзу та інших донорів. Це дозволяє забезпечити фінансування критично важливих витрат під час війни;
- використання міжнародних резервних кредитних ліній для стабілізації фінансової системи;
- Міжнародні валютні свопи та резервні лінії;
- співпраця з центральними банками інших країн для обміну валютою та підтримки ліквідності;
- підтримка міжнародних партнерів допомагає стабілізувати платіжний баланс та забезпечити фінансування імпорту критично важливих товарів.

Забезпечення стабільності банківської системи, за допомогою таких засобів як:

- підтримка ліквідності банків;
- НБУ проводить операції рефінансування банків, що допомагає підтримувати їхню ліквідність та здатність виконувати свої зобов'язання перед клієнтами;

- регулярний моніторинг банківських установ з метою виявлення потенційних ризиків та запобігання їхньому банкрутству;
- обмеження на зняття готівки та фінансові операції;
- встановлення лімітів на зняття готівки та міжнародні перекази для мінімізації ризику відпливу капіталу;
- посилений контроль за фінансовими операціями для запобігання відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.

Стимулювання економічної активності та підтримка бізнесу:

- кредитні програми для малого та середнього бізнесу;
- запровадження державних програм пільгового кредитування підприємств, що дозволяє бізнесу отримувати фінансування на вигідних умовах;
- гранти та субсидії для підтримки підприємств, що постраждали від війни, особливо в постраждалих регіонах;
- податкові пільги для бізнесу;
- тимчасові податкові канікули та зниження податкового навантаження на бізнес для збереження робочих місць та стимулювання підприємницької активності.
- запровадження спрощених процедур оподаткування та звітності для малого бізнесу [2].

Таким чином використання цифрових технологій у фінансовій сфері забезпечує розвиток цифрових платежів та електронної гривні, підтримку цифрових платіжних систем, що підвищує прозорість фінансових операцій та знижує ризики тіньової економіки, дослідження можливості впровадження електронної гривні для підвищення фінансової інклюзії та стабільності, захист фінансових систем від кіберзагроз, впровадження новітніх технологій для кіберзахисту банківських установ та фінансових платформ, посилення заходів безпеки для запобігання кібератакам на фінансові системи України. Отже, в умовах війни Україна впроваджує комплексні заходи для забезпечення фінансової безпеки, що включають монетарну та фіскальну політику, міжнародну співпрацю, підтримку банківського сектору та стимулювання економічної активності. Забезпечення фінансової безпеки є ключовою умовою для стійкості економіки та відновлення країни після закінчення війни. Продовження ефективної взаємодії між державою, міжнародними партнерами та бізнесом сприятиме підвищенню фінансової стабільності та відбудові економіки.

Література

1. Офіційний сайт Національного банку України (НБУ). URL: <https://bank.gov.ua/>.
2. Міністерство фінансів України. URL: <https://minfin.com.ua>.
3. Onyshchenko V., Onyshchenko S., Maslii O., Maksymenko A. Systematization of Threats to Financial Security of Individual, Society, Business and the State in Terms of the *Lecture Notes in Civil Engineering*, 2023, Vol. 299. Cham: Springer, 749–760. doi: https://doi.org/10.1007/978-3-031-17385-1_63.

УДК 338.24(477)

Глушко Аліна Дмитрівна,

кандидат економічних наук, доцент

Копайгора Ілона Сергіївна, Таран Владислав Олександрович, студенти

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА ЄС В КОНТЕКСТІ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Однією з основних складових частин національної безпеки є, безумовно, економічна безпека. Економічна безпека є не лише підґрунтям зростання економіки держави, а й основою її суспільного розвитку [1]. З моменту початку конфлікту з росією, Україна стикається з численними викликами: руйнуванням інфраструктури, скороченням виробництва, зростанням безробіття і значним тиском на бюджет. У цих умовах підтримка з боку міжнародних партнерів, особливо країн Європейського Союзу, є критично важливою для відновлення та стабілізації економіки України [2].

Європейський Союз відіграє провідну роль у наданні фінансової, технічної та гуманітарної допомоги, спрямованої на забезпечення економічної стійкості України. Це партнерство ґрунтується на взаємній підтримці і прагненні Європи до безпечного, стабільного та демократичного сусіда на сході [3]. Фінансова допомога Україні надходить з різних джерел, серед яких міжнародні фінансові інституції (такі як Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку, Європейський інвестиційний банк), держави-донори (США, Європейський Союз, Канада, Японія, Велика Британія та інші), приватний сектор, а також включає пряму бюджетну підтримку, пільгові кредити, гарантії та гранти. Велика частина цієї допомоги є безповоротною та спрямована на реалізацію гуманітарних проєктів, підтримку бізнесу, розвиток інфраструктури тощо [4].